

A. RAHA

ISANE TÜDRUK

TALLINNAS
J. E. MEIGAS &
J. KEHLMANNI
KIRJASTUS II

Ed 24492

A. Raha

Isane tüdruk

Tükikene teoorjuse ajast

*Benhard Lindse
1914.*

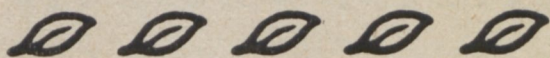
Tallinnas

J. E. Meigas & J. Kehlmanni Kirjastus

II

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

J. ja A. Paalmani trükk, Tallinnas 1914

I.

Oli heina aeg.
Lõuneks saivad A. mõisa teomehed parajasti Liivamäe kesa üles küntud, ja kubjas käskis neid lõunele jääda — ise aga läks ta metsataga heinamaale heinalisi lõunele laskma.

Kui ta parajasti üle maantee metsa poole sammus, nägi ta paruni herrat ratsa enesele liginema. Ruttu tõmbas kubjas mütsi-lotu peast, pühkis käiksega korraks näolt jooksvat higi ja jäi siis alandlikult tee ääre seisma.

„Kus sina minema?“ küsis parun, hobust kubja kohal kinni pidades.

„Tahtsin, paruni-herrad, heinamaale minna, töölisi lõunele

laskma," ütles kubjas nagu häbelikult mütsi-lotu sisse vahtides. Tundis mehike wist sugupärast ka hirmugi, sest parun mängis oma ratsakantsikuga nii iseäraliselt ja lõi sellega paar korda vingudes läbi õhu. Kui kergeste ei võinud tale himu tulla, kantsiku otsaga ka vastu kubja paljast pealage nipsata. . . . Aga ei — parun oli vist täna heas tujus; ta pani käe ühes kantsikuga uhkelt puusa ja ütles:

„Soo, soo — minema siis ruttu ja pärast jälle kiirem tööle tegema! Aga ära unustama, mis mina veel ütleva: Waatama sina küla tüdruk, mis olema ilus — väga ilus, ja ütleva temale, et peama tulema ehtul meisas! Tema peama olema täna ehta minu pruut — saama aru sina?“

„Jah, paruni-herrad, saan aru küll!“ ütles kubjas alandlikult.

„Olema siis terane poiss ja vaata-
tama tüdruk, mis olema ilus —
kena!“ manitses parun veel ja ki-
hutas siis minema.

Kubjas jäi lolli näoga temale
järele vahtima ja alles tüki aja pä-
rast tuli tale meelde mütsi pähe
panna.

„Pagan võtaks“, pomises ta mi-
nema hakates, „ära hull rikub
nüüd kõik meie küla ilusamad
tüdrukud. Ammuks oli, kui Lo-
ku-Mari tervelt kolm ööd-päeva
seal oli. Tüdruk oli enne priske
ja punane, kui õun, aga näe nüüd
missugune — käib kui kooljas.
Vanapagan ise teab, mis nad tale
mõisas tegivad — oli ka saksu
seekord seal palju koos. . .“

Mõtetes sammus kubjas läbi
heinamaa ääres kasvava metsa
salga. Heinamaale jõudes jäi ta
seisatama ja vaatles töölisi, kes
särgi väel ja higist nõretades,

heina saadusi pooleli oleva kuhja juurde vedasivad.

„Hm, herra käsku pean täitma — ega ei aita!“ ümises kubjas iseenesele ja pühkis higi, „aga keda pagan ma pean õige mõisasse saatma? . . . aga pea, pea! õige paras tuleb meelde. . . Saadan va Lahe-Jüri tütre Maie; on päris tõesti ilus tüdruk ja noor kah. . . Õige hüwa, et see meelde tuli; saan ometi niigi Jürile kätte maksta. Oodaku ta! . . .“

Ja kubjas sammus rahulise näoga tööliste juurde ja andis käsu lõunele jääda. Inetu kahjurõõm mängis tema näol, kui ta Lahe-Jüri 16-ne aastast poega Peetrit nägi põesa ääres istuvat. Kubjas vihkas Lahe talu pere-meest Jürit ju sellest saadik, kui see veel mõisas teopoiss oli olnud, sest et Jüri ennast ilmasgi lüüa ei lasknud, vaid kubjale kohe

suu sisse ütelnud, et kui ta teda peaks oma kepigaga puutuda, ehk mõisas tema peale kaebada julgema, siis kiskuvat ta temal sooled seest välja ja riputavat teda nende abil puu oksa külge.

Kubjas ei olnud Jurit selle hirmsa ähvarduse peale küll enam puutuda julgenud, aga südames oli ta Jürile seda parajal ajal sajakordselt kättemaksta töotanud.

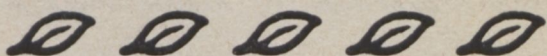
Ja millal oli veel parajam aeg, kui praegu? — Lahe-Mai oli ju üle terve valla kõige ilusam tüdruk ja Jüri uhkus. Kui nüüd Maiele sedasama sünniks, mis Loku-Marile, siis — siis. . . Kubjas tundis, et ta siis alles tõesti rõõmus võiks olla.

Uhkel sammul läks kubjas Lahe-Petri juurde ja ütles: „Kuule, sina lontrus! Kui sina õhtul koju lähed, siis ütle oma

ilusale õele Maiele, et paruni-
herra teda õhtuks mõisa käskis
tulla !“

„Mis tarvis?“ Küsis Peeter
vähe kohkunult.

„Pole see minu asi — mulle
anti käsk. . .“ ütles kubjas uhkelt
ja läks minema, kuna Peeter vi-
hase põlgava pilguga tale järele
vaatas.

II.

Õhtu videvikul istusivad Lahe-talu rahvas kõik nukrate nägudega ja waikides toas. Mai oli oma näo põlle sisse peitnud ja nuutsus tasakesti. Keegi ei oskanud temale midagi peaste-nõu anda. Peeter istus nurgas kanga telgede peal ja vahtis mõrudal pilgul enese ette pastla ninade peale.

„Jaah — ei või parata! Käsku peab täitma, kui sakste viha alla ei taha langeda,“ ütles tasase loomuga vanem vend Mart, pikka-mööda venitades.

Maie nuuksumine läks valjemaks.

„Ma lähen parem jõkke, kui et ma mõisa lähen, ütles ta valusalt.

„Jumalukene! Laps, ära räägi patust juttu!“ noomis ema Maie.

Peetereijõudnudseda piinlikku olekut enam kannatada ja läks toast välja. Õhk oli soe ja mahe. Põhja piiril paistis eha-puna. Rääk ja õitselind hüüdsivad võidu, kuhu sekka küla - muride laisk haukumine kostis.

Peeter toetas õue peal ennast värskete heintega täidetud vankri najale — võttis vankrilt reha, katsus, kas pulgad kõik terved, proovis, kas vikat kõvasti otsas seisab — aga ta süda läks ikka raskemaks. Midagi pidi ta ometi oma ainsa õe peastmiseks tegema!

Aga mida?

Peeter jäi kurb-vihaselt enese ette vahtima.

Mai tuli välja, suurrätik üle pea tõmmatud, ja läks kõikuvate sammudega õuevärava poole.

„Mai, kuhu sa lähed?“ küsis Peeter, ja ta hääl värises.

„Ma ei tea,“ ütles Mai tumedalt.

„Kas sa lähed mõisa?“ küsis Peeter uuesti.

Mai ei vastanud.

„Mai, mul on üks nõu,“ ütles Peeter tasa.

„Ütle!“

Peeter läks Maie juurde ja soovistas temale midagi kõrva.

„Lähme tuppa ja räägime isale ja emale ka!“ ütles Peeter viimaks.

Mai nuuksus veelgi, aga ta näolt paistis lootuse kiir.

Tüki aja pärast ruttas üks suurrätiku sisse mähitud tüdruk kiiresti mõisa poole.

Kes sa oled? Mis sa käid? küsis mõisa vahimees, kes mõisa lähidal tüdrukule vastu tuli.

„Lähen herra juurde,“ sosistas tüdruk tasa.

„Ahaa,“ tegi vahimees, kellele see muidugi enam uudis ei olnud, et tüdrukud öösel herra juurde lähevad. „Mine aga siis ruttu! Herrat nähti ju trepi ees ootavat.“

„Kus sinu reip' nii kaua olema?“ tõreles parun pehmel keelel, kui tüdruk tema juurde jõudis.

Tüdruk ei vastanud midagi.

„Ha ha haa,“ naeris parun joobnult ja püüdis tüdruku ümbert kinni võtta, kes aga vastu punnis.

„Noh, tulema aga tuppa! Sina minu pruut olema. Mina sinule midagi ei tegema paha,“ ütles pa-

run hirvitades ja tiris tüdruku kättpidi sisse.

Suur saal oli heledasti valgustatud ja õnnetu tüdruk tõmbas suurerätiku veel rohkem näo ette. Toapoiss tuli sisse ja teatas herrale midagi saksakeeles ning läks siis, hirvitavat pilku tüdruku peale heites, jälle minema.

„Jooma see klaas veini, siis mind enam armastama“, lallatas parun ja andis täie veiniklaasi väriseva tüdruku kätte.

„Midagi ei kartma ei häbene ma! Siin teisi ei olema. . . kahekesi olema“, julgustas parun tüdrukut, kui teda selga tule poole pöörama nägi.

„So, so, tulema minuga nüüd!“ ütles parun, kui ta ise ka paar klaasi veini oli ära pistnud, ja võttis tüdruku käest kinni, teda veikesesse kõrvaltuppa vedades.

Siin ei olnud tuld ja parun pani ühe küünla põlema. Kambri seinte ääres nähti paar tühja voodit olema ja värin käis tüdrukul üle keha. . .

„Ei kartma midagi! Olema mulle pruut!“ julgustas parun tüdrukut ja pani saali viiva ukse vahelt kinni. . .

Tükk aega oli kambris kõik vaikne. Toapoisi pea vaatas saali ukse vahelt korra sisse, aga kui ta saali tühja nägi olema, läks ta jälle minema.

Varsti kuuldus magamise kambri, kus parun tüdrukuga oli, tume müdin — siis hädaline hoigamine — ja siis jäi jälle kõik vaikseks.

Mõne silmapilgu pärast läks magamise kambri uks lahti, ja tüdruk tuli saali. Suure-rätiku oli ta õlale visanud, ja nüüd võis igaüks näha, et see mitte Lahe-Mai

ei olnud, vaid Peeter ise oli. . . .
Ta oli oma õe asemel ise mõisa
tulnud.

Ta tõmbas suurerätiku uuesti
üle pea ja ruttas minema, aga nii
kiireste, et vahimees pead rapu-
tades pomises: „On sel aga kiire,
kui oleks vanapaganad kannul
— ja kui ruttu teda tulema lasti!“

* * *

Teisel hommikul oli kära lahti,
et A. mõisa parun öösel ära tape-
tud; tale oli noaga Kehasse tor-
gatud. . . .

Lahe-talu rahvas olivad nüüd
isegi hirmul ja Peeter ei olnud
sugugi enam nii julge, kui eila
õhtul aga siiski ei kahetsenud ta
oma tegu sugugi.

Kuid nende hirm oli asjata.

Asi soigutati mõisa poolt nii
ära, et seda ainult salaja taheti
rääkida. Vististe oli see mõisa
isandatele hirmus teotav, et üks

nõrk tütarlaps neile seda teinud oli. Et see aga tugeva talu poisi tegu oli, ei võinud nad unesgi arvata. . . .

Sellest sündmusest saadik ei olla — rahva jutu järele — enam üksigi mõisaherra, tüdrukuid nii vägivaldselt teotada julgenud — ja selle eest võlgnesivad külatüdrukud küll Lahe-Peetrile tänu.

HIND 10 KOP.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00070938 2